

mænd finder det rigtigt. Er det for meget, naar det virkelig er bevist, at han trænger dertil, og det ikke kan skade Kreditor i alt for høj Grad? Jeg kan ikke se, hvorledes man kan træffe en forstandig og rimelig Begrænsning, som er snævrere end den her foreslaaede, og jeg maa derfor fastholde Forslaget, saaledes som det er vedtaget i Folketinget, og afvise Ændringsforslag Nr. 1. Jeg kan ikke modtage dette Ændringsforslag.

Ordføreren (Falbe Hansen): Flertallet anser et indenlandsk Moratorium for at være til Skade i Stedet for til Gavn, og jeg tror, den højtærede Minister ser fejl, ser ensidigt, naar han mener, at et Moratorium skulde kunne afhjælpe de Onder, som fremkommer ved Krigsforholdene. Den højtærede Minister spurgte, hvad en Landmand skulde gøre, hvis vor Eksport blev ødelagt, og han ikke kunde komme af med sine Svin, Mælk o. s. v. Ja, men selv om man faar dette Moratorium, kan han alligevel ikke komme af med sine Svin, sin Mælk. Det eneste, han kan opnaa, er, at han kan lade være med at betale sin Købmand. Det vil for saa vidt gavne Landmanden, men det vil skade Købmanden i akkurat samme Grad. Det er Sagen med et indenlandsk Moratorium, at man gayner kun den ene ved at skade den anden, man overflytter fra den ene til den anden, fra Landmanden til Købmanden. Og derved opnaas yderligere en Ting: der bringes mere Forstyrrelse, og Lammelsen udbreder sig over større Lag, det hele bliver endnu mere unaturligt, end naar man ikke har et Moratorium. Derfor er vi af den Mening, at man ikke uden i den yderste Nød skal gribe til et saadant Middel, og at man ikke skal benytte det i højere Grad, end Forholdene absolut udkræver det. Og vi mener, at det, som nu gør et Moratorium paakrævet, udelukkende er Hensynet til Vankeligheder overfor Udlandet, og vi vil ikke gaa videre paa dette Omraade, end det udkræves.

Jeg skal ikke gaa nærmere ind paa Enkeltheder, paa Traktatforhold o. s. v. — det ligger jo ikke for —, men det forekommer mig, at det, som den højtærede Minister nævnede om, at det var Retorsion, at hvis vi kun indførte indenlandsk Moratorium af Hensyn til Udlandets Moratorier, gjorde vi blot Forholdene værre, er en Vildfarelse, thi det indenlandske Moratorium gaar jo ikke ud over nogen udenlandsk Magt, men det gaar ud over Indlandet. Der kan derfor ikke være Tale om nogen Retorsion i dette Tilfælde.

Jeg mener altsaa vedvarende at kunne anbefale det høje Ting at vedtage den foreslaaede Begrænsning af det indenlandske Moratorium.

Hey: Det foreliggende Lovforslag beskæftiger sig med Ordning af to Forhold. Det ene er vort Pengeforhold til Udlandet, det andet er Forholdet mellem danske Kreditorer og danske Debitorer. Medens jeg ikke paa nogen Maade er i Tvivl om, at Forholdene kræver den foreslaaede Ordning, nemlig et Moratorium — det kan man godt kalde det, selv om Navnet ikke er korrekt — overfor Udlandet, stiller Sagen sig for mig ganske anderledes med Hensyn til Indlandet. Udlandet har truffet Foranstaltninger, som gør, at vi maa tage Moratorium overfor det. Følgerne af ikke at gøre det, eller overhovedet ikke at tage Beslutning derom snart, vilde i Virkeligheden kunne blive meget skæbnesvangre for danske forretningsdrivende og andre, der har skaffet sig Finanscredit i Udlandet under en eller anden Form. Jeg er ikke i Tvivl om, at vort Svar der maa være et Moratorium. Men ser jeg hen til Forholdene i Indlandet, holder jeg bestemt paa, at der ikke er nogen som helst Grund til et Moratorium. Jeg vil tro, at den Følelse har bredt sig ude omkring, at det var nødvendigt, fordi man her i Landet ved de overvældende Begivenheder i Udlandet og en Hastighed i Udviklingen, som man ikke havde tænkt sig Muligheden af, en Mængde Steder i Forretningsverdenen tabte Hovedet, maa jeg maaske sige. Jeg maa maaske ogsaa sige, at de københavnske forretningsdrivende ikke netop var dem, der var længst om at tabe Hovedet; jeg tror, at ude i Provinserne saa man noget roligere paa det. Om det hænger sammen med, at man der er noget fjernere fra det Centrum, hvortil Nyhederne først ankommer, og som har en Børs, hvor der snakkes, skal jeg ikke sige. Men jeg mener altsaa, at man tabte Hovedet, der blev fra forskellige Sider truffet Foranstaltninger — Meddelelse om ophævede Kontrakter, Meddelelse om Prisforhøjelser —, som utvivlsomt var ubeføjede. Dette og meget andet satte en saadan Skræk i Publikum Landet over, at man mente, der burde gøres noget. Jeg tror ikke, at Forholdene er saaledes, at det er nødvendigt at gaa til et indenlandsk Moratorium. Jeg tror ogsaa, at man nu, da Forholdene er ved at falde lidt til Ro — maaske en Stilhed før Stormen —, ser noget anderledes paa det. Men der er heller ikke her